

NADÁCIA
MILANA
ŠIMEČKU

MILAN
ŠIMEČKA
FOUNDATION

MULTI-KULTI na školách:

Metodická příručka pro multikultúrnú výchovu

Publikácia vyšla s láskavou podporou nadácie

**FONDS
ERINNERUNG UND ZUKUNFT**
der Stiftung
Erinnerung, Verantwortung und Zukunft

MULTI-KULTI na školách: Metodická príručka pre multikultúrnú výchovu

prvé vydanie

Editorka:

Katarína Šoltésiová

Kolektív autorov:

Vlasta Dúbravová, Jana Hradská, Zuzana Kumanová, Arne B. Mann, Erich Mistrík,
Slávka Molnárová, Alica Petrasová, Mária Šimčáková-Tóthová

Jazyková redakcia:

Katarína Rybanská, Mária Majerníková

Odborní recenzenti:

PhDr. Peter Salner, DrSc., Ing. Jaroslav Franek CSc., Doc. PhDr. Emília Fulková, CSc.

Obálka a grafická úprava:

Marko Vrzgula, Juraj Alexy

Tlač:

Tlač: Durlák - tlačiareň a kníhviazačstvo

NADÁCIA
MILANA
ŠIMEČKU

MILAN
ŠIMEČKA
FOUNDATION

© Nadácia Milana Šimečku, 2006
Panenská 4, 81103 Bratislava
nms@nadaciams.sk, www.nadaciamilanasidecku.sk

ISBN 80-89008-21-6

Obsah:

O Nadácii Milana Šimečku	1
Slová na úvod	3
Multikultúrna výchova (Vlasta Dúbravová)	5
Pojmy používané v multikultúrnej výchove (Erich Mistrík)	37
Rómovia (Zuzana Kumanová, Arne B. Mann, Alica Petrasová, Mária Šimčáková-Tóthová)	67
Židovské dejiny a kultúra (Jana Hradská, Slávka Molnárová)	113
Doplnené kapitoly:	165
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
Vaše poznámky	

O Nadácii Milana Šimečku

Nadácia Milana Šimečku patrí medzi najstaršie mimovládne organizácie na Slovensku. Nesie meno človeka, ktorý bol významným disidentom, mysliteľom, filozofom a spisovateľom v bývalom Československu. Vďaka svojim knihám Kruhová obrana, Koniec nehybnosti, Strata skutočnosti, Obnovenie poriadku sa stal jedným z najprekladanejších česko-slovenských spisovateľov. Krátko po jeho smrti sa v roku 1991 jeho priatelia rozhodli založiť inštitúciu, ktorej cieľom je v duchu filozofického odkazu Milana Šimečku podnecovať a podporovať aktivity smerujúce k rozvoju demokracie, kultúry, humanity a občianskej spoločnosti.

Od založenia nadácie sme realizovali desiatky projektov. Je nemožné ich všetky spomenúť, ale akúsi pomyselnú niť našej pätnásťročnej histórie vymedzujú tieto hlavné témy:

Demokracia

Ako jedna z prvých inštitúcií po novembri 1989 sme sa stali takzvanou „demokratickou univerzitou“. Snažili sme sa napomáhať vzniku a rozvoju iných mimovládnych organizácií, organizovali sme demokratické semináre a venovali sme sa témam, ktoré boli (a ešte stále sú) spoločnosťou prehliadané.

Občianska spoločnosť

Podľa Milana Šimečku je občianska spoločnosť „od daného režimu nezávislé spoločenstvo aktívnych občanov, ktorí si žijú vlastným životom, sami spravujú svoju obec a vytvárajú si vlastné inštitúcie a mechanizmy tejto svojej samosprávy“. Občianska angažovanosť je pre nás základom zdravej spoločnosti, a preto sa neustále snažíme podporovať tých, ktorí chcú meniť veci okolo nás.

Ľudské práva

Výchova k ľudským právam je jedným z najstarších programov nadácie. Aj keď sa Slovensko už 17 rokov hlási k vyspelým a demokratickým krajinám, sme presvedčení, že aj naďalej je potrebné vzdelávať všetky generácie ľudí o ich právach. Takéto poznanie patrí k dôležitým pilierom občianskej spoločnosti a dáva jednotlivcom možnosť brániť sa pred svojvôľou vládnucej moci. V poslednom období sa nadácia osobitne venuje najmä multikultúrnemu vzdelávaniu.

Orálna história

Táto špeciálna metóda poznávania našej minulosti zachytáva a zároveň sprístupňuje skúsenosti a spomienky obyčajných ľudí v širších historických súvislostiach. Ich výpovede sú nám blízke práve preto, že nestrácajú ľudský rozmer. Prostredníctvom spomienok pamätníkov, ktorí reflektujú vlastné životné príbehy na pozadí „veľkých dejín“, spoznáваме históriu s ľudskou tvárou. Tieto príbehy zaznamenávame, spracúvame a snažíme sa prostredníctvom publikácií a rôznych podujatí sprostredkovať aj ďalším.

Menšiny

Už pri vzniku nadácie bolo jasné, že sa chceme venovať menšinám, či už národnostným, etnickým alebo náboženským. Prešli sme kľukatou cestou od spracovania česko-slovenských vzťahov, cez skúmanie židovského a neskôr rómskeho holokaustu až po prácu v rómskej osade. Práve menšinová problematika je tmelom, ktorý spája skoro všetky naše projekty.

Komunitný rozvoj

Zdravé komunity sú podľa nás dušou demokratickej, tolerantnej a otvorenej spoločnosti. Popri budovaní inštitúcií je práve komunitný rozvoj najlepším nástrojom postupnej zmeny spoločnosti. Veríme, že aktívni a uvedomelí občania dokážu významne ovplyvniť život v ich okolí a nepriamo i v celej krajine. Preto sa dlhodobo angažujeme v komunitných aktivitách, či už v Hermanovciach alebo najnovšie i v Bratislave.

Milan Šimečka nezanechal nadácii financie, ale duchovný odkaz. Šíriť ho pre nás znamená kombinovať víziu s drobnou prácou, rozdávať, čoho je nedostatok a pomáhať tým, na ktorých sa zabúda. Pracujeme s ľuďmi a pre ľudí, umožňujeme vzájomné poznávanie, zblížovanie jednotlivcov a skupín. Snažíme sa **mať vždy uši na stopkách**. Usilujeme sa byť citliví na problémy a vnímaví voči tomu, čo je prehliadané. Od počiatkov sme sa púšťali na neprebádanú pôdu, do riešenia problémov, do skúmania nie vždy svetlých období našej histórie. V tomto úsilí chceme i naďalej pokračovať.

Aktuálne informácie o našich aktivitách nájdete na stránke www.nadaciamilanashimecku.sk.

